

De algemene vergadering is het wetgevend en het beleidsbepalend orgaan van de polder en van de watering. In deze reünie worden de beslissingen genomen die het fundamenteel beleid van de polder of van de watering raken. De wetgever heeft dan ook een zo ruim mogelijke vertegenwoordiging van de belanghebbenden in deze vergadering voorzien. Hierbij is het nuttig op te merken dat, door de eeuwen heen, de werking van de polders en van de wateringen steeds is beheerst door de basisgedachte dat het de gronden waren die moesten beveiligd worden tegen wateroverlast. Met gedeeltelijke abstractie van hun (toevallige) eigenaars, is het dan ook de grondoppervlakte die als norm wordt gehanteerd voor het stemrecht in de algemene vergadering, met dien verstande dat elke stemgerechtigde eigenaar slechts over één stem beschikt. Het meervoudig stemrecht is niet meer verenigbaar met de moderne opvattingen van democratische beleidsvoering.

Wie heeft stemrecht op de algemene vergadering?

Het antwoord op deze vraag is afhankelijk van de totale oppervlakte van de polder of van de watering. Het is praktisch onrealiseerbaar om alle ingelanden deel te laten uitmaken van de algemene vergadering; verschillende polders en wateringen hebben immers vele duizenden ingelanden; de grootste zelfs meer dan 18.000.

In polders of wateringen met een totale oppervlakte van minder dan 100 hectaren behoort het stemrecht aan die ingelanden die minstens een halve hectare in eigendom hebben. Gaat het om een polder of watering met een globale oppervlakte begrepen tussen de 100 en de 500 hectaren, dan komt stemrecht toe aan de ingelanden met ten minste 1 hectare in eigendom. De schaal gaat zo degressief verder:

Oppervlakte polder/watering	stemrecht vanaf
< 100 ha	0,5 ha
100-500 ha	1 ha
500-1000 ha	2 ha
1000-5000 ha	3 ha
5000-10000 ha	4 ha
>10000 ha	5 ha

Ingelanden zijn diegenen die een zakelijk recht uitoefenen op gronden binnen het polder- of wateringgebied.

Wat betreft het aantal stemgerechtigde leden zijn polders en wateringen wellicht de meest democratische besturen van ons land. Daar waar bij de gemeenten of provincies de gemeenteraad resp. provincieraad uit enkele tientallen leden bestaat, telt de algemene vergadering van polders en wateringen dikwijls enkele honderden leden. Bovendien is voor de eigenaars van kleinere oppervlakten, die op zichzelf geen stemrecht hebben, de mogelijkheid voorzien om, door "samenvoeging", een gemeenschappelijke mandataris als stemgerechtigde naar de algemene vergadering af te vaardigen.

Naast de stemgerechtigde ingelanden - in waterschapsjargon ook grootgelanden genoemd - hebben ook nog zitting in de algemene vergadering, doch enkel met raadgevende stem: de gouverneur, de burgemeesters van de gemeenten waarover de polder of de watering zich uitstrekt en ambtenaren van het ministerie van de Vlaamse. Door hun aanwezigheid worden niet alleen de ingelanden, maar ook alle andere actoren en inwoners vertegenwoordigd. In de traditie van de Belgische administratief-rechtelijke organisatie is het nochtans hoogst ongewoon dat derde besturen rechtstreeks zitting hebben in het beleidsorgaan van een in wezen onafhankelijk openbaar bestuur.

De algemene vergadering wordt voorgezeten door de "dijkgraaf", wat de polders betreft, door de "voorzitter" wat de wateringen aangaat. Een ontvanger-griffier, die in de polders en de wateringen tegelijk de taak van secretaris en van ontvanger uitoefent, stelt de notulen van de bijeenkomsten van de algemene vergaderingen op.

Tot de voornaamste bevoegdheden van de algemene vergadering behoren:

- het goedkeuren van de jaarlijkse rekeningen, begrotingen en begrotingswijzigingen;
- het vaststellen van de aanslagvoet van de polder- of wateringbelasting;
- de principiële goedkeuring van verpachtingen en verkopen van de goederen van de polder of de watering;
- het vaststellen van een huishoudelijk reglement en van een bijzonder politiereglement;
- het vaststellen van het jaarlijks programma van uit te voeren werken aan het waterlopenstelsel.

De algemene vergadering komt jaarlijks in gewone vergadering bijeen. Buitengewone bijeenkomsten kunnen worden belegd naargelang de noodzaak, bijvoorbeeld voor begrotingswijzigingen of andere beslissingen die geen uitstel dulden.

Het bestuur van de polder en van de watering heeft in de eerste plaats tot taak het dagelijks beheer waar te nemen, en dit in consequente overeenstemming met het beleid dat door de algemene vergadering is uitgestippeld. Als zodanig is het als bestuurscollege essentieel een uitvoerend orgaan.

De leden van het bestuur van de polder (de "gezworenen" genoemd) en van de watering (de "bestuurders") worden verkozen door de algemene vergadering onder de ingelanden van de polder respectievelijk van de watering. Men moet bijgevolg geen grootgelande zijn om als bestuurslid te worden verkozen. Wordt een niet-grootgelande tot bestuurslid aangesteld, dan verkrijgt hij stemrecht in de algemene vergadering.

De vergaderingen van het bestuur worden voorgezeten door de dijkgraaf (voor de polders) en door de voorzitter (voor de wateringen). Ook zij worden rechtstreeks door de algemene vergadering aangesteld. De ontvanger-griffier staat het bestuur bij.

Het bestuur moet in de eerste plaats de belangen van de polder- of van de wateringgemeenschap behartigen. Met name zal het bestuur, door haar dagelijkse betrokkenheid bij het polder- en wateringgebeuren, erover waken dat de nodige onderhouds- en instandhoudingswerken aan het waterlopenstelsel en aan de kunstwerken (sluizen, gemalen, enz., ...) tijdig worden uitgevoerd. Deze persoonlijke betrokkenheid van de bestuursleden, als mensen van ter plaatse, met een grondige kennis van het terrein, is één van de grote troeven van de polder- en wateringbesturen in hun maatschappelijke taak. Hun bestaansrecht, dat hier en daar in vraag wordt gesteld, wordt er mede door verantwoord. Bewaking van het waterlopenstelsel vraagt niet alleen kennis van de problemen en dagelijkse aanwezigheid. Het veronderstelt eveneens de mogelijkheid tot zeer snel bestuurlijk ingrijpen, gelet op de aard van de problemen. Geen enkel ander ambtelijk apparaat kan zoveel honderden bewakers leveren, verspreid langs een zo vertakt waterlopenstelsel over dergelijk uitgestrekt gebied en dit op een quasi kosteloze wijze.

Verder is het bestuur nog belast met volgende taken:

- het voorbereiden van de werkzaamheden en het uitvoeren van de beslissingen van de algemene vergadering;
- het beslissen over de uitvoering van onderhoudswerken aan waterlopen en kunstwerken, evenals het toezicht houden over die werken;
- het dagelijks bewaken van het waterlopenstelsel en van de dijken;
- het beheer van het domein van de polder en van de watering;
- het nazien van de boeken en de kas die door de ontvanger-griffier worden bijgehouden;
- het up-to-date houden van de lijst van de belastingplichtigen en van de stemgerechtigde gelanden;
- het vaststellen van wedden en vergoedingen van het personeel, met uitzondering van de ontvanger-griffier, voor dewelke de algemene vergadering bevoegd is.